

Giải thích nhan đề Tức nước vỡ bờ Chọn lọc hay nhất

Giải thích nhan đề Tức nước vỡ bờ lớp 8 mẫu 1

“Tức nước vỡ bờ” là một đoạn trích trong cuốn tiểu thuyết “Tắt đèn” của Ngô Tất Tố – một cây bút ký tiêu biểu của nền văn học Việt Nam trước cách mạng tháng Tám. Đoạn trích này khiến người đọc cảm thấy xót xa cho số phận người nông dân khi đang phải “tồn tại” trong một chế độ tranh xã hội phong kiến đương thời vô cùng thối nát, tàn bạo. Nơi mà người nông dân chỉ thấy một màu đen, họ bị áp bức không tìm thấy lối thoát. Bước đường cùng... Họ sẽ làm gì? Ngô Tất Tố đã trả lời câu hỏi này bằng ngòi bút của mình. Và ông dường như muốn mở đầu một trang mới cho giai cấp người nông dân, dự đoán cho cuộc khởi nghĩa 1945 sắp tới nên đã lựa chọn nhan đề là “Tức nước vỡ bờ” – một câu thành ngữ tục ngữ theo đúng nghĩa đen của nó.

“Tức nước vỡ bờ” ám chỉ rằng dù sức chịu đựng có lớn đến đâu nó cũng sẽ có giới hạn của nó, khi mà giới hạn đó bị vượt quá ngưỡng cho phép thì sức ép đó sẽ không còn kìm nén lại được và kết quả cuối cùng là bờ sẽ phải vỡ ra. Đây là điều khẳng định cho một quy luật tự nhiên là “ở nơi đâu có áp bức bóc lột tàn khốc thì ở đó có đấu tranh, có phản kháng mạnh mẽ”. Trong đoạn trích này, chúng ta thấy hình ảnh của chị Dậu – một người phụ nữ nông thôn hiền lành, tháo vát, luôn sống nhẫn nhục, nhẫn nhịn.

Đứng trước thói hống hách, xách lược, dẫm đạp lên người chồng ốm yếu bệnh tật của bọn quan lại, tay sai, chị quỳ lạy, van xin chúng nhưng lẽ thường khi bị đẩy đến đường cùng thì bản năng trong chị trỗi dậy buộc chị phải vùng lên, chống cự, đánh trả lại để đòi lại chân lý lẽ phải cho mình, cho chồng, cho gia đình mình.

Tuy rằng sự chống cự như nước vỡ tràn đê của chị Dậu không giúp cuộc đời tăm tối của chị thoát khỏi màn đen nhưng đây chính là con đường duy nhất mà quần chúng nhân dân lúc bấy giờ phải đi theo vì chỉ có đấu tranh giải phóng mình, lấy được sự tự do thì họ mới không còn bị áp bức, không còn bị bóc lột nữa. Và họ mới được “SỐNG”. Tác phẩm “Tắt đèn” cũng như đoạn trích “Tức nước vỡ bờ” đã mang đến sự thành công trong sự nghiệp văn học cho nhà văn Ngô Tất Tố và nó cũng ảnh hưởng rõ rệt đến tình hình xã hội đương thời.

Đồng thời cũng gọi cho người đọc cảm nhận sâu sắc, sự đồng cảm xót thương cho thân phận người nông dân đang sống dưới ách thống trị của chế độ nửa thực dân nửa phong kiến.

Giải thích nhan đề Tức nước vỡ bờ lớp 8 mẫu 2

Nhan đề là yếu tố đầu tiên, yếu tố thứ nhất khi người đọc tiếp cận với tác phẩm. Việc xây dựng một nhan đề vừa súc tích vừa độc đáo sẽ tóm gọn được nội dung tác phẩm, đồng thời khơi gợi trí tò mò của người đọc. Vậy, với “Tức nước vỡ bờ”, điều gì ẩn sau nhan đề ấy?

Nhan đề không chỉ đúc kết nội dung của tác phẩm mà còn được tác giả gửi gắm một bài học, một quan niệm, một tư tưởng nào đó, ý nghĩa nó truyền tải rộng hơn những gì câu chữ thể hiện. “Tức nước vỡ bờ” xuất phát là một thành ngữ của nhân dân ta, chỉ một hiện tượng tự nhiên trong cuộc sống: nếu nước quá đầy, quá lớn thì tất yếu bờ sẽ tràn, sẽ vỡ. Thế nhưng, đó mới chỉ là nghĩa đen của câu nói ấy.

Trí tuệ của ông cha ta vốn thâm thúy, từ việc nói bờ tràn mà ta có thể liên hệ đến sự phản ứng của con người trước hoàn cảnh: nếu một người đến quá giới hạn chịu đựng của họ thì họ sẽ đứng lên đấu tranh, phản kháng, không chịu nhẫn nhục nữa. Trở lại với đoạn trích “Tức nước vỡ bờ”, thông qua nhân vật chị Dậu, ta càng hiểu sâu sắc hơn về câu thành ngữ. Ở đầu đoạn trích, ta thấy chị Dậu hết lời van xin cai lệ và lí trưởng, giọng điệu khẩn khoản, cách xưng hô của một kẻ bề dưới: “Cháu van ông”, “xin ông tha cho”, “nhà ông làm phúc”.

Tính dịu dàng, mộc mạc, quen chịu đựng, nhẫn nhục vốn là bản chất của người phụ nữ nông dân thời xưa, đối với chị Dậu, đặc điểm này cũng không là ngoại lệ. Thế nhưng, càng được nước, bọn chúng lại càng lấn tới. Mặc cho lời van xin của chị, tên cai lệ không thêm nghe, tiếp tục xông vào đánh anh Dậu và còn đánh cả chị, hỏi chị liệu có thể tiếp tục nhẫn nhịn, kìm nén được nữa không? Đọc đến đây, chắc không ít mọi người sẽ phải lên tiếng phản nộ. Và, quả là không phụ lòng mong đợi, phản ứng của chị Dậu đột ngột thay đổi, tức quá không thể chịu được nữa, chị đã liều mạng cự lại.

Cách xưng hô “ông- cháu” đã được thay bằng “ông- tôi” ngang hàng với nhau, đi kèm là lí lẽ: “Chồng tôi đau ốm, ông không được phép hành hạ”. Đỉnh điểm hơn, khi tên kia tát vào mặt chị và cứ nhảy vào cạnh anh Dậu thì chị nghiêng hai hàm răng: “Mày trói ngay chồng bà đi, bà cho mày xem”. Với lòng căm giận và khinh bỉ cao độ, chị Dậu vụt đứng dậy, chuyển hẳn cách xưng hô đánh đá “mày- bà” và tỏ ra không hề sợ hãi, quật ngã hai tên tay sai bằng sức mạnh ghê gớm và tư thế ngang tàng. Hai tên tay sai hung hãn bỗng trở thành những kẻ thảm bại, xấu xí và hài hước.

Chị Dậu vốn cam chịu lại vùng dậy mạnh mẽ với tinh thần phản kháng quyết liệt. Điều này đã thể hiện một quy luật, một chân lí muôn đời: con giun xéo lắm cũng quằn và ở đâu có áp bức, ở đó có đấu tranh. Hành động của chị Dậu không chỉ là tự vệ đơn thuần mà còn làm sáng ngời phẩm chất của chị và cũng là của những người phụ nữ thời xưa: dịu dàng, nhẫn nhục, giàu tinh thần yêu thương và ẩn chứa một tinh thần phản kháng tiềm tàng mạnh mẽ.

Với nhan đề “Tức nước vỡ bờ”, Ngô Tất Tố còn như “xui người nông dân nổi loạn”, kêu gọi tinh thần đấu tranh của họ chống lại áp bức bóc lột vì một cuộc sống công bằng, một tương lai tươi sáng hơn. “Tức nước vỡ bờ” thực sự đã để lại một ấn tượng khó phai trong lòng người đọc. Qua nhan đề này, Ngô Tất Tố đã gửi gắm được phần nào những suy nghĩ cùng tình cảm của mình đối với người nông dân trong xã hội xưa.

Giải thích nhan đề Tức nước vỡ bờ lớp 8 ngắn gọn mẫu 3

Nhan đề “Tức nước vỡ bờ” là do người biên soạn sách đặt. Nhan đề này đã thể hiện ý nghĩa của đoạn trích. Nhan đề này là một thành ngữ trong dân gian có ý

nghĩa có áp bức thì có đấu tranh. Người nông dân lao động trong xã hội Việt Nam trước cách mạng tháng 8 vốn hiền lành, chất phác, nhẫn nhục chịu thương, chịu khó. Nhưng nếu bị đẩy đến đường cùng họ sẽ vùng lên kháng cự, đánh quật lại bè lũ áp bức không chút lo sợ. Hành động vùng lên đánh lại cai lệ và người nhà lí trưởng của chị Dậu trong đoạn trích đã phản ánh quy luật xã hội tất yếu "Tức nước vỡ bờ" ở đâu có áp bức ở đó có đấu tranh. Đó là 1 chân lý tồn tại khách quan.

Giải thích nhan đề Tức nước vỡ bờ lớp 8 ngắn gọn mẫu 4

"Tức nước vỡ bờ" có nghĩa là: nước quá nhiều quá mạnh, bờ không thể chịu đựng được, bờ bị vỡ nước tràn ra ngoài, nước ào ạt chảy ra.

Nhưng đặt trong văn bản của Ngô Tất Tố, nhan đề Tức nước vỡ bờ ám chỉ bất kì sự chịu đựng nào cũng chỉ có giới hạn nhất định, nếu vượt quá giới hạn thì sự chịu đựng ấy sẽ không còn nữa mà thay bằng sự phản kháng, sự chống đối. Chị Dậu bị dồn đến bước đường cùng, không còn sự lựa chọn nào khác phải vùng lên quật ngã cả 2 tên tay sai



Giải thích nhan đề Tức nước vỡ bờ lớp 8 ngắn gọn mẫu 5

Nhan đề Tức nước vỡ bờ đã phản ánh một quy luật tất yếu của cuộc sống có tức nước có vỡ bờ có áp bức có đấu tranh. Chị Dậu khi bị dồn vào bước đường cùng quần đã đánh lại cai lệ và người nhà lí trưởng

Giải thích nhan đề Tức nước vỡ bờ lớp 8 ngắn gọn mẫu 6

Nhan đề Tức nước vỡ bờ đặt cho đoạn trích này rất đáng. Tức nước ám chỉ sự áp bức tàn nhẫn của cai lệ đối với vợ chồng chị Dậu; vỡ bờ chỉ sự vùng lên của chị Dậu khi không thể chịu

đựng được nữa. Đó chính là quy luật có áp bức, có đấu tranh của quần chúng lao khổ trong chế độ cũ trước Cách mạng tháng Tám. Với đặc điểm súc tích và giàu ý nghĩa, nhan đề Tức nước vỡ bờ đã làm nổi bật ý nghĩa của đoạn trích.

Giải thích nhan đề Tức nước vỡ bờ lớp 8 ngắn gọn mẫu 7

Tức nước vỡ bờ là đoạn trích của tác phẩm Tắt đèn đã cho ta thấy sự can đảm của chị Dậu, vì bảo vệ chồng nên chị đã dám chống lại bọn tay sai, ý nghĩa của câu tức nước vỡ bờ là (ví dụ như 1 li nước gần đầy mà lại thêm nhiều giọt nước nữa thì nước trong li sẽ tràn ra ngoài)

Giải thích nhan đề Tức nước vỡ bờ lớp 8 ngắn gọn mẫu 8

Nhan đề "Tức nước vỡ bờ" do tác giả đặt đã khái quát toàn bộ nội dung của đoạn trích. Đây chính là thành ngữ của người dân Việt Nam nói lên một chân lí: Ở đâu có áp bức, ở đó có đấu tranh.

Những người nông dân trong xã hội phong kiến đã bị bóc lột nặng nề về cả thể chất lẫn tinh thần. Họ đã làm việc vất vả nhưng chỉ có được đồng lương ít ỏi, không đủ sống, họ không có tiếng nói, không có quyền quyết định. Và họ đã vùng lên đấu tranh vì "Con giun xéo mãi cũng quằn" hay chân lí "Tức nước vỡ bờ"

Giải thích nhan đề Tức nước vỡ bờ lớp 8 ngắn gọn mẫu 9

- Tức nước vỡ bờ là một đoạn trích trong chương XVIII của tiểu thuyết Tắt đèn của nhà văn Ngô Tất Tố, tên nhan đề Tức nước vỡ bờ là do người biên soạn sách đặt-Nghĩa đen:

+ Bờ (bờ ruộng): Là ranh giới, giới hạn giữa các mảnh ruộng với nhau được con người đắp thành trong quá trình canh tác nhằm giữ lại lượng nước cần thiết bên trong mảnh ruộng và ngăn cản sự thoát nước ra bên ngoài

+ Tức nước: Tình trạng nước quá đầy sắp trào ra

=> Tức nước vỡ bờ: Nếu nước bên trong quá nhiều, sẽ gây ra tình trạng vỡ bờ và tràn ra ngoài

- Nghĩa bóng:

+ Mỗi người đều có giới hạn chịu đựng khác nhau, khi mức độ chịu đựng vẫn còn trong phạm vi giới hạn, con người có thể nhẫn nhịn cho qua được. Tuy nhiên nếu sự việc xảy ra ngoài tầm kiểm soát, có nghĩa phá vỡ mức độ chịu đựng, con người sẽ phản kháng lại như sức mạnh của dòng nước đã quá đầy, trào ra phá vỡ bờ.

=> Nhan đề tác phẩm Tức nước vỡ bờ phù hợp với nội dung đoạn trích và phù hợp với quy luật "có áp bức có đấu tranh", "con giun xéo lắm cũng quằn": Ban đầu chị Dậu còn nhẫn nhục chịu đựng van xin, tuy nhiên khi bị người nhà lí trưởng và tên cai lệ dồn ép, áp bức đẩy đến bước đường cùng buộc chị phải vùng lên đấu tranh để bảo vệ chồng mình.

- Nhan đề tác phẩm khẳng định con đường đấu tranh giải phóng chính mình của tầng lớp nhân dân lao động nghèo khổ là con đường tất yếu và đúng đắn. Đó cũng chính là điều nhà văn Nguyễn Tất Tố muốn gửi gắm qua tác phẩm.